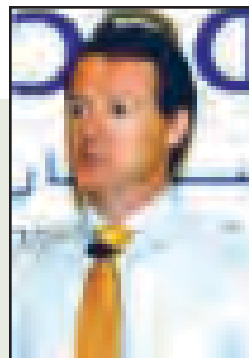


مدیریت تغییر قیمت فولاد در بورس کالای دوبی

مترجم: محمدرضا خدرلو

در جریان برگزاری دوازدهمین کنفرانس آهن و فولاد خاورمیانه؛ برنامه های متنوعی از جمله نشست های تخصصی، سخنرانی و آرایه مقالات تدارک دیده شده بود. در بخش مقالات رسیده به این کنفرانس؛ کارشناسان و مدیران معتبر بین المللی و منطقه ای با آرایه نظرات خود سعی کردند تا به برگزاری هر چه باشکوه تر این رویداد منطقه ای کمک کنند. آقای جان.ا. شورت؛ مدیر اجرایی بخش فولاد و فلزات پایه در بورس طلا و کالای دوبی یکی از افرادی بود که مطالب آرایه شده توسط نامبرده در مجموعه مقالات این کنفرانس بین المللی به چاپ رسیده است. او دانش آموخته رشته MBA از دانشگاه آکسفورد و دارای ۱۹ سال سابقه کار مرتبط با مسایل سرمایه گذاری و فولاد و آهن است.

نام برده پیش از این در بانک اروپا نیز خدمت کرده و از سال ۲۰۰۷ در بورس طلا و کالای دوبی مشغول به کار شده است. وی در مطلبی تحت عنوان "مدیریت تغییر قیمت فولاد در بورس کالای دوبی" به بررسی مسایل مربوط به قیمت، معاملات آتی و ابزارهای مدیریت قیمت فولاد و تغییرات قیمت این محصول مهم پرداخت. گفتنی است که در تهیه مطلب یادشده؛ بیشترین توجه وی به بررسی تعیین قیمت میلگرد عاجدار در DGCX و عوامل موثر در آن معطوف بوده است.



برای فولاد وجود دارد، فرصت خوبی را در اختیار سرمایه‌گذاران و فعالان بخش بازار قرار می‌دهد. از اینرو تجارت فولاد و افزایش تولید از سوی کشورهای تولیدکننده؛ برای پاسخ به نیازهای پیش آمده و رونق هر چه بیشتر این بازار توصیه می‌شود. وابستگی کشورهای مستقر در خاورمیانه و شمال آفریقا به واردات آهن و فولاد و قیمت گذاری آهن و فولاد بالاتر از قیمت بازارهای بین‌المللی تنها یک نتیجه دارد و آن تغییر قیمت‌های جهانی است!

در نمودار ۱- ارتباط قیمت میلگرد عاجدار در DGCX با قیمت‌های نقدی میلگرد در سایر بازارها از ماه اکتبر ۲۰۰۷ تا نوامبر ۲۰۰۸ نشان داده شده است.

همانگونه که مشاهده می‌شود، از ماه آوریل تا ژوئیه ۲۰۰۸ قیمت میلگرد ترکیه ۹۷/۰۵ درصد

استاندارد چارترد، شرکت فلزات گرانبهائی میتسوئی، بورس کالای Natixis، بانک مشرق، بانک Nova Scotia، بانک بین‌المللی Barrick، بانک استاندارد و ...

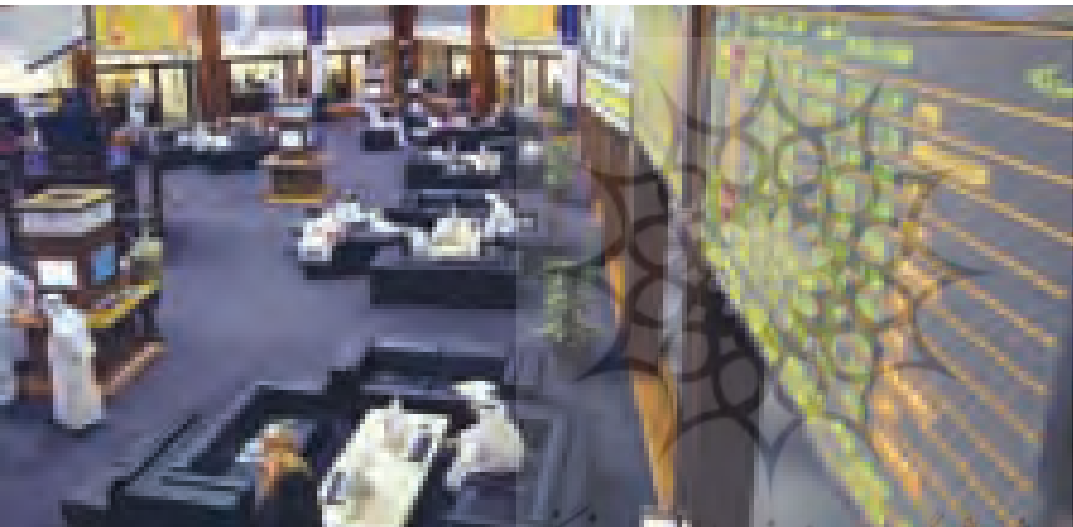
ساختار بازار:

منطقه خاورمیانه متشکل از کشورهای ایران، عراق، اردن، سوریه، لبنان، عمان، عربستان سعودی، امارات، کویت، قطر، بحرین و ... است. از ویژگی‌های مهم و شاخص این منطقه می‌توان به وجود منابع غنی انرژی در این منطقه و حضور امارات متحده عربی به عنوان بزرگ‌ترین واردکننده جهانی میلگرد عاجدار نام برد. کشورهای: الجزایر، مصر، لیبی، مراکش، سودان و تونس نیز به عنوان کشورهای شمال آفریقا مطرح اند.

بورس طلا و کالای دویی:

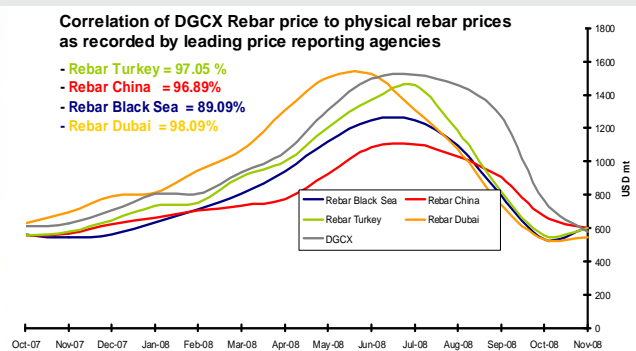
بورس طلا و کالای دویی موسوم به (DGCX) در ماه ژوئن سال ۲۰۰۵ به عنوان یک شرکت در دویی به ثبت رسیده و سازمانی است که اتکای زیادی به فناوری‌های نوین دارد و از هیات مدیره فعال و پویایی برخوردار است. هدف از راه‌اندازی این بورس در امارات متحده عربی، انجام معاملات کالایی و طلا هم سطح با بازارهای بزرگ و معتبر جهان بوده و همگرایی با سایر بورس‌های بزرگ و شفافیت در معاملات از جمله خط مشی‌های ترسیم شده برای آن است. براساس ضوابط موجود؛ وزارت اقتصاد و بازرگانی امارات مسئولیت نظارت بر فعالیت‌های بورس کالا و طلا دویی را بر عهده دارد. به دلیل ذکر تمام جزئیات و آرایه اطلاعات لازم به سوداگران طلا و نقره و همچنین شفافیت در انجام معاملات، احتمال وجود ریسک به حداقل ممکن رسیده است. DMCC به عنوان یک مجموعه بزرگ؛ دارای زیرمجموعه فرعی و تخصصی بنام بورس طلا و کالای دویی است. ۵۱ درصد از سهام بورس طلا و کالای دویی متعلق به DMCC است. این بورس اولین و بزرگ‌ترین بورس کالای منطقه محسوب می‌شود و علاوه بر فلز قیمتی طلا؛ فلزات پایه، ارزهای بین‌المللی و مواد نفتی در آن مورد معامله و داد و ستد قرار می‌گیرند. در این بورس علاوه بر اعضا، هر فرد حقیقی یا حقوقی علاقمند یا مایل به معامله می‌تواند نسبت به خرید کالاهای مورد نیاز خود اقدام نماید. بورس کالای دویی از لحاظ عملکرد به عنوان چهارمین بورس کالایی جهان مطرح است و از نظر مدیریت ارتباطات و ساختار قیمت نیز به عنوان برترین بورس کالایی جهان انتخاب و معرفی شده است. بررسی عملکرد بورس طلا و کالای دویی نشانگر این موضوع است که این بورس در سه سال گذشته از نظر حجم کالای مورد معامله، سالانه ۴۰ درصد رشد را در کارنامه خود داشته است.

طبق آمار سال ۲۰۰۸، بورس طلا و کالای دویی در مقایسه با سایر بورس‌های منطقه شاهد ۵۰۰ درصد رشد مالی بیشتر بوده است. معروف‌ترین اعضا بورس دویی عبارتند از: دویچ بانک، بانک HSBC، بانک ملی دویی، بانک

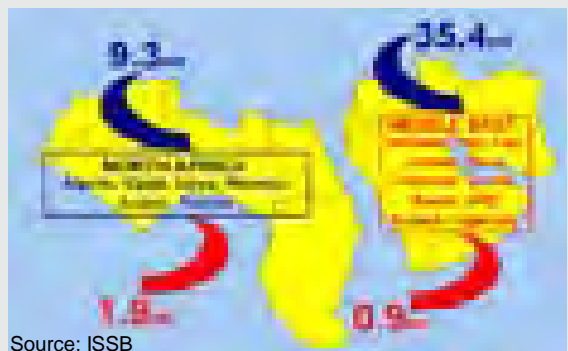


۰، میلگرد چین ۹۶/۸۹ درصد، میلگرد دریای سیاه ۸۹/۰۹ درصد و میلگرد دویی ۹۸/۰۹ درصد افزایش داشته است و بهای میلگرد در بورس طلا و کالای دویی (DGCX) نیز به تبعیت از این قیمت‌ها تغییر کرده است. یعنی هر یک از محصولات چهارگانه فوق؛ در تعیین قیمت میلگرد در DGCX موثر بوده‌اند. همچنین در بورس دویی وابستگی قیمت میلگرد عاجدار به قیمت‌های نقدی بیلت، آهن

بازار فلزات پایه بویژه فولاد در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا دارای ساختار خاصی است. خاورمیانه از جمله نقاط مهمی است که دارای سریع‌ترین رشد بازار فولاد هستند. میزان تولید فولاد در این منطقه از دنیا تا سال ۲۰۱۰ میلادی به ۳۵ میلیون تن خواهد رسید. این در حالی است که میزان مصرف فولاد در این منطقه به ۶۰ میلیون تن بالغ خواهد شد. چنین تفاوت آشکاری که بین عرضه و تقاضا



نمودار ۱- ارتباط قیمت میلگرد عاجدار در DGCX با سایر بازارها



Source: ISSB

احتمال ریسک در قراردادهای آتی است. در صورتی که اقدام به خرید میلگرد بنمایید و قیمت ها افزایش یابند؛ شما سود برده اید. اما در شرایطی که فروش این کالا را به روش قرارداد آتی انجام داده باشید و قیمت ها افزایش یابند؛ شما ضرر کرده اید. بنابراین اگر فرایند خرید و فروش را همزمان انجام دهید؛ قیمت معاملات آتی و نقدی بایکدیگر مرتبط خواهند بود و سود و زیان برابر خواهد بود. به این ترتیب معاملات انجام شده از نظر ریسک بی اثر خواهند بود. در صورت کاهش یا افزایش قیمت ها در بازار نیز هیچ اتفاق خاصی نخواهد افتاد و ریسک معاملات بی اثر و خنثی خواهد بود.

دومین راه حل؛ انجام معاملات بر اساس Swap (معاملات پایاپای) است. بر این اساس قیمت در گذر زمان بدون تغییر خواهد بود. اما در قراردادهای اختیاری شرایط متفاوت است. یعنی در بخش میانی نمودار ۳ عبارت پرداخت به بانک جای خود را به عدم پرداخت به بانک خواهد سپرد.

قراردادهای آتی بورس دویی:

یکی از انواع قراردادهایی که در بورس طلا و کالای دویی مرسوم است؛ قراردادهای آتی است. در این نوع قرارداد، خریدار در قبال مبلغ معینی نسبت به خرید کالای خاص برای تحویل در زمان آینده اقدام می کند. معاملات آتی در بورس طلای و کالای دویی به صورت الکترونیکی انجام می شود که شرح کامل آن در بخش قوانین و مقررات بورس DGCX درج شده است.

قراردادهای آتی فولاد در بورس دویی را می توان از نظر درآمد و نیز حجم کالای مورد معامله مورد طبقه بندی قرار داد. بر این مبنا ۶۰ درصد از قراردادهای آتی در بورس دویی در ۳ ماه نخست سال ۲۰۰۸ منعقد شدند، ۳۰ درصد نیز در ۶ ماه بعدی و ۱۰ درصد باقی مانده از قراردادهای آتی نیز در مابقی ماه های سال منعقد شده اند. ناگفته پیداست که تشدید بحران اقتصادی در امارات و سایر کشورها مهم ترین دلیل کاهش شدید قراردادهای آتی در سه ماهه چهارم سال به حساب می آید.

منبع: متال بولتن

خام و آهن قراضه طبق نمودار ۲ نمایش داده می شود.

بر این مبنا؛ از آوریل تا ژوئیه سال ۲۰۰۸ قیمت آهن خام ۸۹/۷۸ درصد، قیمت بیلت چین ۹۶/۷۸ درصد، قیمت بیلت دریای سیاه ۹۳/۶۴ درصد و در نهایت بهای آهن قراضه رتردام هلند ۹۰/۷ درصد رشد داشته و در تعیین قیمت میلگرد در بورس طلا و کالای دویی نقش داشته اند.

تجزیه و تحلیل روند تغییر قیمت میلگرد تحویل به صورت FOB ترکیه و CFR دویی به عنوان دو نقطه متفاوت؛ طی یک دوره زمانی مشخص، گویای این مساله است که میلگرد تحویلی در ترکیه ۲۴/۰۵ درصد رشد قیمت داشته در حالی که میلگرد مورد تحویل در دویی با ۲۱/۷۵ درصد افزایش قیمت مواجه بوده است.

دلایل و نتایج تغییر:

در تحلیل وضعیت بازار و قیمت میلگرد در بورس دویی لازم است به دلایلی توجه گردد که بر فرایند قیمت گذاری تاثیر گذار بوده اند. به اعتقاد آقای جان.ا. شورت؛ مدیر اجرایی بخش فولاد و فلزات پایه در بورس طلا و کالای دویی؛ در بررسی عوامل موثر بر قیمت میلگرد در DGCX لازم است به نکات ذیل توجه شود:

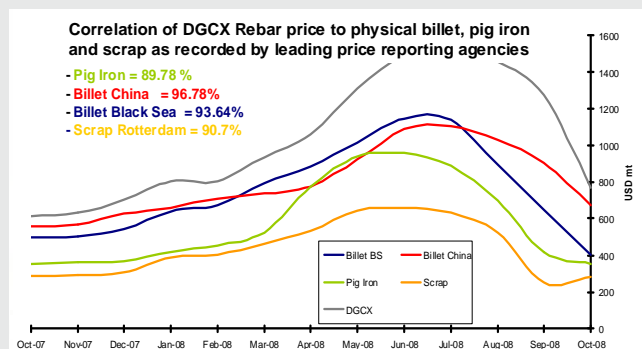
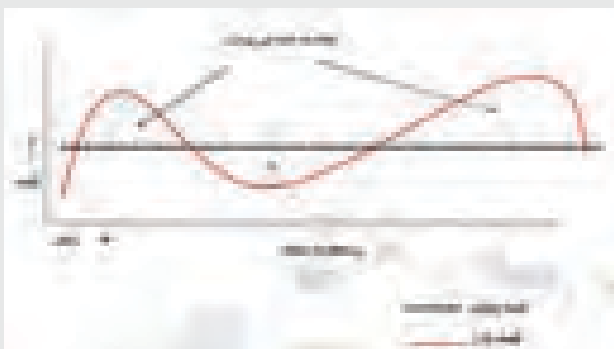
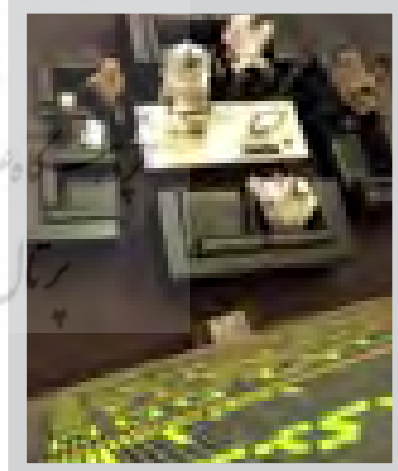
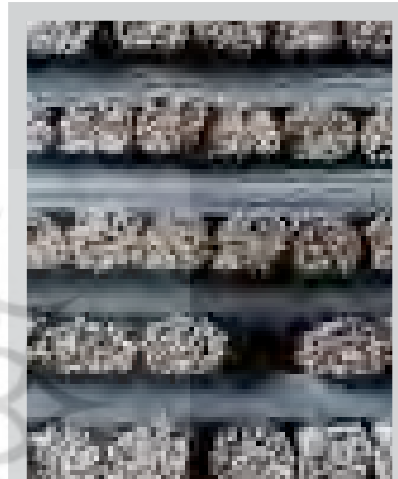
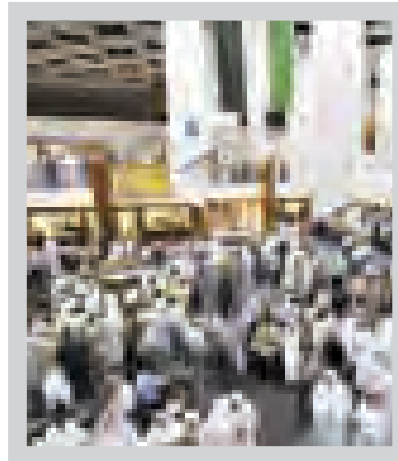
- تغییرات قیمت ناشی از بازارهای مشتقه و معاملات آتی نیست.
- تغییر نتیجه طبیعت و پویایی بازار فولاد است.
- ابزارهای مدیریت سنتی ریسک قیمت از طریق زنجیره تامین کالا (میلگرد) اعمال می شوند. مانند حمایت مالی بانک ها از فولاد که بیشتر از سایر فلزات است و دلیل اصلی آن پول است.

- در صورتی که تغییر قیمت کاهش شدید مشکل ساز باشد؛ صنعت فولاد از بانکداران و وام دهندگان هراسان خواهد شد.

- تغییر قیمت فولاد + تقلیل اعتبارات = افزایش سریع نیاز برای ابزارهای کاهش قیمت

توازن ریسک در قراردادهای آتی:

خرید و فروش همزمان کالا در بورس؛ یکی از راهکارهای تقلیل و حتی خنثی کردن



نمودار ۳- توازن ریسک در قراردادهای آتی

نمودار ۲- وابستگی قیمت میلگرد عا جدار به قیمت های نقدی بیلت، آهن خام و آهن قراضه در بورس دویی